

Regeringens proposition

1975/76: 74

om godkännande av avtal rörande ändring i avtalet den 18 december 1972 mellan Konungariket Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland om ömsesidigt bistånd i tullfrågor;

beslutad den 6 november 1975.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

G. E. STRÄNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ett avtal om ändring i 1972 års avtal med Förbundsrepubliken Tyskland om ömsesidigt bistånd i tullfrågor. Det tidigare avtalet avsåg samarbete för utbyte av upplysningar om smuggling, framför allt av narkotika, och gav tullmyndigheterna möjlighet att bistå varandra vid utredning av tullbrott genom att hålla förhör och tillgripa tvångsmedel som beslag och husrannsakan. Genom ändringsavtalet vidgas samarbetet till att omfatta även utbyte av upplysningar för tulltaxeringen samt för varukontrollen vid in- och utförsel. Dessutom utvidgas området för utbyte av s. k. spontana upplysningar till att avse, förutom narkotika, också bl. a. vapen, rusdrycker och tobak.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-11-06

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Sträng, Andersson, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Bengtsson, Norling, Carlsson

Föredragande: statsrådet Sträng

Proposition om godkännande av avtal rörande ändring i avtalet den 18 december 1972 mellan Konungariket Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland om ömsesidigt bistånd i tullfrågor

1 Inledning

Den 18 december 1972 slöts mellan Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland ett avtal om ömsesidigt bistånd i tullfrågor. Avtalet godkändes av riksdagen (prop. 1973: 117, SkU 1973: 36, rskr 1973: 194) och trädde i kraft den 19 januari 1974 (SFS 1974: 7).

Under hösten 1974 framfördes från tysk sida förslag om två tillägg till avtalet. Det ena avsåg utbyte av upplysningar som kan vara till ledning vid tullmyndigheternas kontroll eller taxering av vara. Man hänvisade härvid till att bestämmelse om sådant bistånd numera hade intagits i de tyska avtalen med Finland och Norge om ömsesidigt bistånd i tullfrågor. Det andra tillägget gällde en utvidgning av området för utbyte av s. k. spontana upplysningar till att avse, förutom narkotika, också bl. a. vapen, rusdrycker och tobak. Bakgrunden härtill var att man inom EG-länderna hade fattat beslut om särskilda bevakningsåtgärder för att bekämpa smuggling av högt beskattade varor med fartyg och att det från tysk sida var önskvärt att Sverige kunde delta i samarbetet.

Förslagen har legat till grund för skriftväxling mellan de båda staternas finansdepartement och enighet har därefter nåtts om förslag till avtal om ändring i det 1972 ingångna avtalet. Förslaget har avfattats på svenska och tyska språken. Det bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*.

Sedan regeringen den 23 oktober 1975 beslutat att förslaget till ändringsavtal skall undertecknas, har det den 31 oktober 1975 undertecknats för Sveriges del av beskickningschefen i Bonn.

2 Gällande bestämmelser

De huvudsakliga syftena med 1972 års avtal fastslås i art. 1. Genom sina tullmyndigheter skall således de båda avtalsslutande staterna bl. a. lämna varandra bistånd för att förhindra, utreda och beivra överträdelser av tullagarna. Avtalet innehåller 16 artiklar. Av intresse i detta sammanhang är artiklarna 2—7 och 9.

Enligt art. 2 förstås med "tullag" i avtalet de bestämmelser i lag eller annan författning om införsel, utförsel och transitering som avser tullar eller andra avgifter eller förbud, inskränkningar och kontrollåtgärder beträffande varu- eller valutatrafiken. Som "tullag" räknas i Förbundsrepubliken Tyskland också marknadsregleringens bestämmelser på jordbruksområdet om införselavgifter och exportrestitutioner. Med "tullmyndighet" avses i avtalet förbundstullförvaltningen i Förbundsrepubliken Tyskland och generaltullstyrelsen i Sverige med underlydande tullmyndigheter.

Bistånd lämnas antingen efter framställning från den andra statens tullmyndigheter eller genom s. k. spontana upplysningar. I art. 3 regleras sådant bistånd som lämnas efter framställning. Bistånd skall sålunda lämnas i alla mål och ärenden som rör överträdelser av tullagarna i den mån tullmyndigheterna i den anmodande staten är behöriga att företa utredning i målet eller ärendet. Undantag görs dock för överträdelser av valutabestämmelser. I sådana ärenden lämnas bistånd endast om gärningen är straffbar enligt den anmodade statens lag. De båda staternas tullmyndigheter skall lämna varandra alla tillgängliga upplysningar om förberedda eller begångna gärningar som strider mot eller kan antas strida mot den andra statens tullag. Biståndsskyldigheten omfattar enligt tillämpningsföreskrifterna till avtalet varje uppgift om nu nämnd gärning som är känd för tullmyndigheten eller som framgår av de handlingar, som finns hos myndigheten. Det anmärks särskilt att utdrag ur kriminalregistret eller ur polisregister inte får lämnas ut. Vidare skall tullmyndigheten i den anmodade staten sörja för att de administrativa och rättsliga åtgärder företas som behövs för att efterkomma framställningen. I tillämpningsföreskrifterna anges att dessa åtgärder kan bestå i att tullmyndighet företar utredning eller därmed sammanhängande åtgärd som avses i lagen (1973: 431) om utredning angående brott mot utländsk tullag eller inhämtar uppgifter från annan myndighet. Gripande, anhållande och häktning kan ej ske på grund av avtalet. Slutligen sägs i art. 3 att framställning om bistånd inte får göras, om den anmodande staten i det omvända fallet inte skulle vara i stånd att lämna det begärda biståndet.

Bistånd kan enligt art. 4 vägras, om den anmodade staten finner att biståndets lämnande kan kränka landets suveränitet, medföra fara för dess säkerhet eller strida mot dess allmänna rättsprinciper (ordre public) eller andra väsentliga intressen.

När det gäller att bekämpa den illegala handeln med narkotika och psykotropa ämnen (bl. a. centralstimulerande ämnen och LSD) skall de avtalsslutande staterna även utan begäran lämna varandra bistånd. Bestämmelser om sådant bistånd finns i art. 5. Uppgiftsskyldigheten, som skall fullgöras ofördröjligen, avser gärningar som innebär eller kan befaras innebära såväl brott mot den andra statens lagstiftning som avser att förhindra, utreda och beivra handel med narkotika och psykotropa ämnen, som — om medborgare i den andra staten, där boende personer eller där registrerade transportmedel är inblandade — brott mot det egna landets motsvarande lagstiftning. De båda staternas tullmyndigheter skall också utan begäran lämna varandra upplysningar om smugglingsmetoder och delge varandra erfarenheter av nya kontrollmetoder på narkotikaområdet.

Art. 6 innehåller en bestämmelse om sekretess. Utlåtanden och andra meddelanden som endera staten tar emot enligt avtalet är underkastade sekretess i enlighet med den statens lag.

I art. 7 föreskrivs att en framställning om bistånd i regel skall göras skriftligen och av art. 9 framgår bl. a. att framställning skall handläggas enligt den anmodade statens lag.

3 Det nya avtalets innehåll

Den utvidgning av samarbetet mellan de båda staternas tullmyndigheter som nu avses komma till stånd har upptagits i ett avtal om ändring i avtalet den 18 december 1972 mellan Konungariket Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland om ömsesidigt bistånd i tullfrågor. Avtalet innehåller tre artiklar.

I art. 1 första punkten tas in ett tillägg till art. 1 i det ursprungliga avtalet. Utöver vad som nu gäller skall de båda avtalsslutande staterna genom sina tullmyndigheter lämna varandra bistånd för att säkerställa uppbörden av tullar och andra införsel- och utförselavgifter samt efterlevnaden av bestämmelser om införsel, utförsel och transitering. Avsikten är att härigenom utvidga avtalets tillämpningsområde till att omfatta ömsesidigt bistånd även vid exempelvis fastställelse av tull och annan införselavgift samt kontroll i samband med införsel eller utförsel av vara.

Genom den nya överenskommelsen har art. 3 i 1972 års avtal erhållit en ändrad lydelse. Denna artikel, som reglerar biståndets omfattning, är intagen i art. 1 andra punkten i ändringsavtalet. Huvudregeln är att bistånd lämnas bara på framställning. De båda staternas tullmyndigheter skall då lämna varandra alla tillgängliga upplysningar dels om förhållanden som leder till att tull och andra avgifter fastställs till rätta belopp och att en riktig bedömning kan göras vid kontroll av vara som tas in till eller ut ur landet, dels om förberedda eller be-

gångna gärningar som strider eller kan antas strida mot den andra statens tullag. Vidare skall tullmyndigheten i den anmodade staten sörja för att de administrativa och rättsliga åtgärder företas som behövs för att efterkomma framställningen. Sistnämnda bestämmelse, liksom övriga bestämmelser i den gällande lydelsen av art. 3, har i princip utan ändring intagits i artikelns nya lydelse. En framställning om bistånd får dock göras även om den anmodande tullmyndigheten i det omvända fallet inte skulle vara i stånd att lämna det begärda biståndet. En förutsättning är att förhållandet anmärks i framställningen. Det står sedan den anmodade tullmyndigheten fritt att tillmötesgå en sådan framställning.

Den nya lydelsen av art. 3 innehåller slutligen bestämmelser om s. k. spontana upplysningar. De båda staternas tullmyndigheter meddelar således varandra även utan framställning så snart som möjligt alla upplysningar om sådana överträdelser av tullagarna som det är av särskilt starkt allmänt intresse att bekämpa. Detta gäller i synnerhet i fråga om de tullagar inom endera staten vars syfte är att förhindra, utreda och beivra smuggling och illegal handel med vapen, ammunition och andra explosiva varor samt med högt beskattade varor som rusdrycker och tobak. Tullmyndigheterna kan om så är lämpligt utvidga denna varuförteckning och även besluta beträffande vilka personer, transportmedel och varumängder spontana upplysningar skall lämnas.

Art. 2 i ändringsavtalet överensstämmer med art. 15 i det gällande avtalet och behandlar avtalets tillämpning i fråga om Väst-Berlin.

I art. 3 i ändringsavtalet upptas bestämmelser om ikraftträdande. Avtalet skall ratificeras och träder i kraft en månad efter det ratifikationsinstrumenten har utväxlats. Ändringsavtalet är i kraft så länge 1972 års avtal förblir i kraft.

4 Föredraganden

Det avtal som Sverige år 1972 ingick med Förbundsrepubliken Tyskland om ömsesidigt bistånd i tullfrågor gör det bl. a. möjligt för tullmyndigheterna att vid utredning av brott mot tullagarna efter särskild framställning till den andra staten få upplysningar för det aktuella fallet. Tullmyndigheterna skall dessutom se till att sådana administrativa och rättsliga åtgärder vidtas som behövs för att tillmötesgå framställningen. Detta kan innebära att man håller förhör eller tillgriper tvångsmedel som beslag och husrannsakan eller genom hänvändelse till annan myndighet inhämtar uppgifter. När det gäller att bekämpa den illegala handeln med narkotika och psykotropa ämnen (bl. a. centralstimulerande medel och LSD) skall tullmyndigheterna lämna varandra upplysningar även utan särskild begäran. På narkotikaområdet skall

uppgifter också lämnas om smugglingssätt och erfarenheter av nya kontrollmetoder.

Från tysk sida har under hösten 1974 en framställning gjorts om två tillägg till det gällande avtalet. Det ena tillägget avser utbyte av upplysningar som kan vara till ledning vid tullmyndigheternas kontroll eller taxering av vara. Det andra gäller en utvidgning av området för utbyte av s. k. spontana upplysningar till att förutom narkotika omfatta smuggling och illegal handel med vapen, ammunition och andra explosiva varor samt med högt beskattade varor som rusdrycker och tobak.

Det är enligt min mening, inte minst med hänsyn till intresset att stävja internationellt organiserad smuggling, av stort värde med ett samarbete av sådant slag som vi här har fått till stånd. De positiva erfarenheter som har vunnits av tullmyndigheterna under den tid avtalet har tillämpats styrker denna uppfattning. Jag finner det därför naturligt att samarbetet nu utvidgas. Ändringsavtalet innebär att tullmyndigheterna efter framställning skall lämna varandra också sådana upplysningar som kan vara till ledning vid fastställelse av tull och andra avgifter samt vid kontroll av in- och utförsel och transitering av varor. Om uppgifter inte finns hos tullmyndigheterna får ytterligare utredning vidtas, bl. a. bokföringskontroll. Syftet med detta tillägg är att ge förutsättningar för en riktig tulltaxering och för kontroll om en vara får införas eller utföras. De nya förpliktelserna är således av samma typ som nu gäller för bistånd vid brottsutredningar. Avtalet innebär vidare att området för de spontana upplysningarna utvidgas till att omfatta bl. a. vapen, rusdrycker och tobak. Vi kan härigenom få del i utbytet av upplysningar som förekommer mellan bl. a. EG-länderna om högt beskattade varor. Möjlighet lämnas även för att härutöver ytterligare utvidga omfattningen av spontana upplysningar. Övriga ändringar i 1972 års avtal är huvudsakligen av redaktionell art och syftar till att anpassa avtalet till de nya förhållandena.

Enligt art. 14 i 1972 års avtal utfärdar behöriga myndigheter i de båda staterna i samförstånd erforderliga tillämpningsföreskrifter till avtalet. Det ankommer därför på regeringen att för svenskt vidkommande utarbeta sådana föreskrifter.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna avtalet rörande ändring i avtalet den 18 december 1972 mellan Konungariket Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland om ömsesidigt bistånd i tullfrågor.

6 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden här lagt fram.

Avtal

rörande ändring i avtalet den 18 december 1972 mellan Konungariket Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland om ömsesidigt bistånd i tullfrågor

Konungariket Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland har, i avsikt att utvidga tullmyndigheternas samarbete och i enlighet härmed anpassa avtalet den 18 december 1972 mellan Konungariket Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland om ömsesidigt bistånd i tullfrågor, överenskommit om följande:

Artikel 1

1. I artikel 1 i avtalet insättes efter den inledande meningen:

”a) för att säkerställa uppbörden av tullar och andra införsel- och utförselavgifter samt efterlevnaden av bestämmelserna om införsel, utförsel och transitering,”

De hittillsvarande avsnitten a) och b) benämnes b) och c).

2. Artikel 3 i avtalet erhåller följande lydelse:

”Biståndets omfattning

(1) På framställning lämnar de avtalsslutande staternas tullmyndigheter — särskilt genom att översända rapporter, protokoll och andra handlingar, också i bestyrkta kopior — varandra alla tillgängliga upplysningar

a) om förhållanden som är ägnade att säkerställa uppbörden av tullar och andra införsel- och utförselavgifter samt efterlevnaden av tullagarna,

b) om förberedda eller begångna gärningar som strider mot eller kan antas strida mot den andra avtalsslutande statens tulllag.

(2) Tullmyndigheten i den anmodade staten skall sörja för att de administrativa och rättsliga åtgärder företas som behövs för att efterkomma framställningen. Tullmyndigheten i den anmodade staten medde-

Vertrag

zur Änderung des Vertrages vom 18. Dezember 1972 zwischen der Bundesrepublik Deutschland und dem Königreich Schweden über gegenseitige Unterstützung in Zollangelegenheiten

Die Bundesrepublik Deutschland und das Königreich Schweden in der Absicht, die Zusammenarbeit der Zollverwaltungen auszudehnen und den Vertrag vom 18. Dezember 1972 zwischen der Bundesrepublik Deutschland und dem Königreich Schweden über gegenseitige Unterstützung in Zollangelegenheiten den veränderten Bedürfnissen anzupassen, sind wie folgt übereingekommen:

Artikel 1

1. In Artikel 1 des Vertrages wird nach dem einleitenden Satz eingefügt:

„a) um die Erhebung der Zölle und sonstigen Ein- und Ausgangsabgaben sowie die Einhaltung der Vorschriften über die Ein-, Aus- und Durchfuhr sicherzustellen,“

Die bisherigen Buchstaben a) und b) werden b) und c).

2. Artikel 3 des Vertrages erhält folgende Fassung:

„Umfang der Unterstützung

(1) Die Zollverwaltungen der Vertragsstaaten erteilen sich auf Ersuchen gegenseitig — insbesondere durch Übersenden von Berichten, Niederschriften und anderen Schriftstücken, auch in beglaubigten Kopien — alle ihnen zur Verfügung stehenden Auskünfte

a) über Umstände, die geeignet sind, die Erhebung der Zölle und sonstigen Ein- und Ausgangsabgaben sowie die Einhaltung der Zollgesetze sicherzustellen,

b) über geplante oder begangene Handlungen, die gegen die Zollgesetze des anderen Vertragsstaates verstoßen oder zu verstoßen scheinen.

(2) Die Zollverwaltung des ersuchten Vertragsstaates hat die zur Durchführung der Ersuchen erforderlichen behördlichen oder gerichtlichen Maßnahmen herbeizuführen. Sie teilt das Ergebnis der Ermitt-

lar tullmyndigheten i den anmodande staten resultatet av utredningen.

(3) I mål och ärenden med anledning av överträdelse av tullagarna skall bistånd lämnas i den mån tullmyndigheterna i den anmodande staten är behöriga att företaga utredning.

(4) I mål och ärenden med anledning av överträdelse av valutabestämmelser lämnas bistånd dock endast om sådana gärningar är straffbara enligt den anmodade statens lag.

(5) Gripande, anhållande samt häktning kan ej ske på grund av detta avtal.

(6) Göres framställning om bistånd och skulle den anmodande tullmyndigheten i det omvända fallet inte vara i stånd att lämna det begärda biståndet skall den anmodande tullmyndigheten anmärka detta i framställningen. Det är den anmodade tullmyndigheten obetaget att tillmötesgå en sådan framställning.

(7) De avtalsslutande staternas tullmyndigheter meddelar varandra även utan begäran så snart som möjligt alla upplysningar om sådana överträdelse av tullagarna som det är av särskilt starkt allmänt intresse att bekämpa. Detta gäller i synnerhet i fråga om de tullagar inom endera avtalsslutande staten vars syfte är att förhindra, utreda och beivra smuggling och illegal handel med vapen, ammunition och andra explosiva varor samt med högt beskattade varor som rusdrycker och tobaksvaror.

(8) De avtalsslutande staternas tullmyndigheter kan i ömsesidigt samförstånd utvidga varuförteckningen under (7) och även besluta beträffande vilka personer, transportmedel och varumängder spontana upplysningar skall lämnas."

Artikel 2

Detta avtal gäller även för Land Berlin om Förbundsrepubliken Tysklands regering ej inom tre månader från avtalets ikraftträdande avger en förklaring av motsatt innehåll till Konungariket Sveriges regering.

lungen der ersuchenden Zollverwaltung mit.

(3) In Verfahren wegen Zuwiderhandlungen gegen die Zollgesetze ist Unterstützung zu leisten, soweit im ersuchenden Staat für die Ermittlungen die Zollbehörden zuständig sind.

(4) In Verfahren wegen Zuwiderhandlungen gegen Vorschriften über den Devisenverkehr wird Unterstützung jedoch nur geleistet, wenn solche Handlungen nach den Rechtsvorschriften des ersuchten Staates geahndet werden.

(5) Verhaftungen können auf Grund des Vertrages nicht vorgenommen werden; das gilt auch für vorläufige Festnahmen, die eine Verhaftung zum Ziele haben.

(6) Wird ein Ersuchen um Unterstützung gestellt und wäre die ersuchende Zollverwaltung im umgekehrten Fall nicht in der Lage, die begehrte Unterstützung zu leisten, so hat sie in dem Ersuchen darauf hinzuweisen. Der ersuchten Zollverwaltung steht es frei, einem derartigen Ersuchen zu entsprechen.

(7) Die Zollverwaltungen der Vertragsstaaten teilen einander auch unaufgefordert so schnell wie möglich alle Auskünfte hinsichtlich der Zuwiderhandlungen gegen die Zollgesetze mit, an deren Bekämpfung ein besonders starkes allgemeines Interesse besteht. Dies gilt insbesondere für die Zollgesetze eines Vertragsstaates, die die Verhinderung, Ermittlung und Verfolgung des Schmuggels und illegalen Handels mit Waffen, Munition und Explosivstoffen sowie mit hochsteuerbaren Waren wie Alkohol und Tabakwaren zum Ziele haben.

(8) Die Zollverwaltungen der Vertragsstaaten können in gegenseitigem Einvernehmen den Warenkatalog in Absatz 7 erweitern und auch bestimmen, bei welchen Personen, Fahrzeugen und Warenmengen die unaufgeforderten Auskünfte erteilt werden."

Artikel 2

Dieser Vertrag gilt auch für das Land Berlin, sofern nicht die Regierung der Bundesrepublik Deutschland der Regierung des Königreichs Schweden innerhalb von drei Monaten nach Inkrafttreten des Vertrages eine gegenteilige Erklärung abgibt.

Artikel 3

(1) Detta avtal skall ratificeras. Ratifikationsinstrumenten skall utväxlas snarast möjligt i Stockholm.

(2) Detta avtal träder i kraft en månad efter det ratifikationsinstrumenten utväxlas.

(3) Detta avtal upphör att gälla, när avtalet den 18 december 1972 mellan Konungariket Sverige och Förbundsrepubliken Tyskland om ömsesidigt bistånd i tullfrågor upphör att gälla.

SOM SKEDDE i Bonn den 31 oktober 1975 i två exemplar, vart och ett på svenska och tyska språken, vilka båda texter har lika vitsord.

För Konungariket Sverige

Sven Backlund

För Förbundsrepubliken Tyskland

Gehlhoff

Hans Hutter

Artikel 3

(1) Dieser Vertrag bedarf der Ratifikation. Die Ratifikationsurkunden sollen so bald wie möglich in Stockholm ausgetauscht werden.

(2) Dieser Vertrag tritt einen Monat nach Austausch der Ratifikationsurkunden in Kraft.

(3) Dieser Vertrag tritt außer Kraft, wenn der Vertrag vom 18. Dezember 1972 zwischen der Bundesrepublik Deutschland und dem Königreich Schweden über gegenseitige Unterstützung in Zollangelegenheiten außer Kraft tritt.

GESCHEHEN zu Bonn am 31. Oktober 1975 in zwei Urschriften, jede in deutscher und in schwedischer Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermaßen verbindlich ist.

Für die Bundesrepublik Deutschland

Gehlhoff

Hans Hutter

Für das Königreich Schweden

Sven Backlund